

VOORSTEL ALGEMEEN BESTUUR

Portefeuillehouder R. de Meij		Datum 17-11-2022
Steller H. Polderman	E-mail J.polderman@drechtsteden.nl	Telefoonnummer 078-770 7002

Onderwerp

2^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal

Voorstel

Vaststellen van de 2e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal met daarin:

- a. de voorgestelde begrotingswijzigingen zoals opgenomen in tabel 1;
- b. de voorgestelde gemeentelijke bijdragen;
- c. het voorstel om bij de jaarrekening 2022 het restantbedrag met betrekking tot de inburgeringsvoorzieningen over te hevelen naar 2023 conform de reserveringsregeling van de Wet Inburgering 2021.

De GR Sociaal verzoeken om namens het AB een opdrachtbeschrijving op te stellen voor een brede aanpak van het vraagstuk van de blijvend toenemende vraag naar maatschappelijke ondersteuning in verband met vergrijzing en de ontwikkelingen in het zorglandschap, gecombineerd met de arbeidsmarktproblematiek die ook de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning raakt. Om ook in de toekomst inwoners passend te kunnen blijven ondersteunen is een andere, bredere manier van kijken en innoveren nodig. Het is wenselijk om hier meerdere perspectieven en verantwoordelijkheden bij te betrekken. De GR Sociaal wordt verzocht

- Een opdrachtschrijving te maken waarin dit vraagstuk vanuit meerdere invalshoeken wordt opgepakt;
- De regie te pakken op dit vraagstuk en hier relevante partijen, waaronder Dordrecht als centrumgemeente en servicegemeente en bijvoorbeeld SOJ, hier nauw bij te betrekken;
- In de opdracht ook aandacht te hebben voor de inzet een innovatiebudget.

En deze opdracht voor akkoord voor te leggen aan het AB.

Bevoegdheid

- financiële zaken (hoofdstuk 9 GRS);
- financiële verordening GRS.

Toelichting

Twee keer per jaar wordt het bestuur geïnformeerd over de uitvoering van de begroting. Dit gebeurt met de 1e en 2e bestuursrapportage. Voor u ligt de 2e bestuursrapportage van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal over het jaar 2022. Deze 2e bestuursrapportage betreft de periode januari tot en met augustus 2022. In deze bestuursrapportage wordt op basis van de realisatie in die periode een jaarprognose gegeven. Verschillen tussen de jaarprognose en de vastgestelde begroting worden toegelicht. Waar een grote mate van zekerheid is dat verschillen werkelijkheid worden, wordt een voorstel gedaan om de begroting te wijzigen dan wel als gevolg van genomen besluiten zoals met betrekking tot de Wet inburgering en de Energietoeslag. Er is geen sprake van nieuw beleid is deze bestuursrapportage.

Samenvatting

Begrotingswijzigingen

In tabel 1 hieronder worden, per opgave en per product, de begrotingswijzigingen weergegeven. De belangrijkste afwijkingen mét financieel effect voor gemeenten worden vervolgens kort toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

	Begrotingswijzigingen		Toelichting	S/I	Gemeenten
	Lasten	Baten			
Bestaanszekerheid versterken	12.476	12.650			
Apparaatskosten	-175	0	Verschuiving binnen de Apparaatskosten	I	-
Inkomensondersteuning	1.091	0	Hogere gemiddelde prijs uitkering, lagere lasten loaw/ loaz/ Bbz en hogere lasten Tozo	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	832	Hogere terugvordering debiteuren en Tozo	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	-782	Lagere definitieve BUIG-budgetten	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	1.041	Hoger tekort op de BUIG-budgetten 2022 gemeenten	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	-1.600	Uitkomen van het risico 'Ontwikkelen macrobudget' leidt tot hogere bijdragen gemeenten	I	Gemeenten
Minimabeleid	11.560	8.436	Energietoeslag	I	Gemeenten (Rijksbijdrage)
		3.124	Meerkosten energietoeslag		Gemeenten
Ontwikkelen naar werk	323	369			
Apparaatskosten	-46	0	Verschuiving binnen de Apparaatskosten	I	-
Inburgering	165	165	Ophogen van de lasten en baten leerbaarheidstoets en ondertussengroep (DVO)	I	Gemeenten (Rijksbijdrage)
Participatie	-1.000	-1.000	Extra budgetten in 2022 beschikbaar gesteld waar een deel van de inzet uit gefinancierd kan worden zodat reguliere middelen voor een gedeelte terug kunnen vloeien	I	Gemeenten
Participatie	178	178	Regiodeal (afrekening 2021)	I	Dordrecht
Wsw	869	869	Loon- en prijsbijstelling gebaseerd op de meicirculaire 2022	S	
	158	158	Extra budget voor het opvangen van exploitatietekorten als gevolg van de coronapandemie gebaseerd op de septembercirculaire 2022	I	Gemeenten (Rijksbijdrage)
Zorgen voor ondersteuning	-687	-687			
Huishoudelijk ondersteuning	-966	-966	Lagere lasten en baten HO als gevolg van wachtlijsten in verband met krapte op de arbeidsmarkt (zorgaanbieders)	I	Gemeenten
Hulpmiddelen	279	279	Hogere lasten bij woonvoorzieningen door de snel stijgende prijzen van materialen en de tarieven van de aannemers	I	Gemeenten
Vervoer	0	-225	Lagere opbrengsten klanten Drechtopper leiden tot hogere bijdrage gemeenten	I	Gemeenten
		225			
Overhead	221	0			
Apparaatskosten	221	0	Verschuiving binnen de Apparaatskosten	I	-
Totaal	12.333	12.333			

Toelichting:

Bestaanszekerheid versterken

- De Energietoeslag is als nieuwe eenmalige vorm van categoriale bijstand per 1 april 2022 ingevoerd. Het budget dat door het Rijk voor de Drechtsteden beschikbaar wordt gesteld is € 21,3 mln. (op basis van septembercirculaire 2022) en is inclusief de uitvoeringskosten. Aangezien de Drechtsteden bij de toekenning van de energietoeslag een ruimere doelgroep hebben gekozen dan waarvoor het Rijk budget beschikbaar heeft gesteld (AB GRS 8 september 2022), zullen de kosten naar verwachting € 24,5 bedragen. De meerkosten ten opzichte van het beschikbaar gestelde Rijksbudget bedraagt naar verwachting € 3,1 mln. In het Algemeen Bestuur van 13 oktober 2022 is besloten om voor de Energietoeslag de verdeelsleutel te baseren op de verhouding van de inkomsten uit het Rijksbudget dat gemeenten voor de energietoeslag ontvangen. Als een gemeente individueel afwijkt van het voorgestelde bedrag zal dit per gemeente worden verrekend;
- De kosten van de reguliere dienstverlening binnen Bestaanszekerheid versterken stijgen bij deze bestuursrapportage met circa € 1,9 mln. Deze stijging is het is het saldo van hogere bijstandslasten als gevolg van een hogere gemiddelde prijs van de uitkeringen (€ 1,1 mln.), meer terugvordering van te onrechte verstrekte bedragen (€ 0,8 mln.) én het uitkomen van het risico 'Ontwikkelen macrobudget' ter grootte van € 1,6 mln. (zie 1e bestuursrapportage 2022 GRS);
- Per saldo stijgen de kosten bij Bestaanszekerheid versterken met in totaal € 13,4 mln. Hiervan heeft € 11,6 mln. betrekking op de Energietoeslag. Hier staat een Rijksvergoeding van € 8,4

mln. tegenover. Landelijk zijn gemeenten in gesprek met het kabinet om een de gemaakte kosten ook reëel vergoed te krijgen voor zover het de 120% grens betreft. Veel gemeenten geven aan dat het kabinet onvoldoende middelen meegeeft. Voor de Drechtsteden betekent dit ca. € 1,5 mln.;

- Tegenover de kostenontwikkeling staat, voor de gemeenten, de ontwikkeling van de BUIG-budgetten die voor de financiering van de kosten moeten worden ingezet. Daar waar we bij de eerste bestuursrapportage een positief effect van de beleidseffecten op het budget verwachtten, heeft echter een neerwaartse bijstelling plaatsgevonden. Voor wat betreft de loon- en prijsbijstelling heeft de verwachte opwaartse bijstelling wél plaatsgevonden maar wordt dus weer tenietgedaan door andere ontwikkelingen;
- Per saldo laten de definitieve budgetten 2022 een daling zien van € 0,8 mln. ten opzichte van de nader voorlopige budgetten. Deze daling is te verdelen in € 0,9 mln. daling Budget bijstandsuitkeringen en € 0,1 mln. stijging LKS-budget. De daling van het Budget bijstandsuitkeringen is vooral het gevolg van een nieuwe werkloosheidsraming CPB, een lager gerealiseerd volume in 2021 en een loon- en prijsbijstelling. Voor wat betreft de LKS wijzigt er nagenoeg niks ten opzichte van de eerste bestuursrapportage 2022. Per saldo is de LKS voor 2022 nagenoeg gelijk. De prognose van het LKS-budget komt uit op € 7,2 mln. De geprognosticeerde lasten (op basis van realisatie) komen eveneens uit € 7,2 mln.;
- Bij deze bestuursrapportage neemt het geprognosticeerde tekort op de BUIG-budgetten voor gemeenten toe met € 1,0 mln. naar € 6,1 mln. (tekort 1^e bestuursrapportage 2022 was € 5,1 mln.);
- De overige producten binnen de opgave Bestaanszekerheid versterken, zoals Leefgeld Oekraïense vluchtelingen, Kinderopvangtoeslagaffaire, Maatwerkvoorziening inkomenssteun CZG en Budgetadvies en schuldhulpverlening blijven naar verwachting binnen de begroting.

Ontwikkelen naar werk

- Ophogen van de lasten en baten met € 0,165 mln. Met de regionale werkgroep inburgering is besproken dat de huidige 8,4 fte Wet inburgering 2021 uit de DVO 2022 niet voldoende blijkt te zijn. Medio augustus is al bijna de gehele taakstelling gerealiseerd. Extra taken zoals AOC leerbaarheidstoets en de ondertussengroep waren ten tijde van de DVO niet voorzien. Gemeenten krijgen hiervoor structureel extra uitvoeringsbudget (meicirculaire) vanuit het Rijk en die als dekking kan worden ingezet;
- Bij participatie is er een onderbesteding van de middelen waardoor er bij deze bestuursrapportage € 1 mln. terugbetaald wordt aan gemeenten. De voornaamste reden is dat er extra budgetten in 2022 beschikbaar zijn gesteld waar een deel van de inzet uit gefinancierd kan worden zodat er middelen voor een gedeelte terug kunnen vloeien;
- De baten bij de Wsw worden verhoogd met € 1,0 mln. en zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2022. Conform de financieringsafspraken wordt het bedrag één-op-één doorgestort naar de GR Drechtwerk. Deze kosten zijn voor de gemeenten budgettair neutraal.
- Bijzonderheid in de beleidstekst voor deze opgave is dat er dit keer voor gekozen is om niet de meest recente prognoses van het CPB te volgen, maar uit te gaan van de voorlaatste prognose. Deze keuze wordt beargumenteerd in de tekst.

Zorgen voor ondersteuning

- De verwachting voor de opgave Zorgen voor ondersteuning is dat we in 2022 binnen de begroting blijven. Met name de prognose huishoudelijke ondersteuning laat een onderbenutting zien van ongeveer € 1 mln. Daarnaast houden we rekening met ongeveer € 0,3 mln. aan hogere lasten voor de hulpmiddelen (met name de woonvoorzieningen) en blijft naar verwachting de opbrengst eigen bijdragen van de Drechtopper ongeveer € 0,2 mln. achter op de begroting. Per saldo bedraagt het financiële effect op de Wmo bij deze 2^e bestuursrapportage € 0,5 mln. positief voor gemeenten;
- We constateren dat de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt ook de prestaties voor de opgave Zorgen voor Ondersteuning onder druk zet. We verwachten dat deze trend zich blijft voortzetten in de nabije toekomst. Vanuit de GR Sociaal zetten we binnen onze verantwoordelijkheid vol in op het zorgen voor tijdige, passende en kwalitatief goede ondersteuning. Echter, om aan deze ontwikkeling, gecombineerd met de blijvend toenemende vraag in verband met vergrijzing, het hoofd te bieden is een andere manier van kijken en innoveren nodig. Het is wenselijk om hier meerdere perspectieven en verantwoordelijkheden bij te betrekken.

Apparaatskosten

- De geraamde apparaatskosten bedragen in totaal € 55,5 mln. De verwachting is dat we per saldo binnen dit begrotingsbedrag blijven.

Ontwikkelingen

Het Algemeen Bestuur heeft op 30 juni 2022 de primaire begroting 2023 vastgesteld. Op dit moment zien we een aantal belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting 2023, maar nog niet zijn opgenomen in de primaire begroting 2023. Deze worden op een later moment (1^e bestuursrapportage 2023 GR Sociaal) alsnog in de begroting 2023 opgenomen.

Bestaanszekerheid versterken

- Vergoeding vanuit het Rijk i.v.m. de stijging van de minimumlonen. Per 1 januari 2023 wordt het wettelijk minimumloon (WML) met 10,15% verhoogd (verschil t.o.v. de primaire begroting 2023 +/- € 10,7 mln.). In het voorlopige macrobudget 2023 is de WML-verhoging nog niet meegenomen. Deze loopt, zoals gebruikelijk, mee in de loon- en prijsontwikkeling. Bij vaststelling van het definitieve budget 2023 in september volgend jaar zal de WML-verhoging in het macrobudget verwerkt worden;
- In de primaire begroting 2023 is het BUIG-budget € 108,0 mln. Deze was gebaseerd op de hogere budgetten voorlopig 2022. Deze voorlopige 2022 zijn bij de nader voorlopige 2022 fors naar beneden bijgesteld (naar € 99,4 mln.). De voorlopige BUIG-budgetten 2023 bedragen € 98,0 mln. (BUIG-budget definitief 2022 € 98,6 mln.);
- In 2022 vindt er een Herijking minimabeleid plaats. De Herijking minimabeleid zal o.b.v. van de gemeentelijke beleidswensen leiden tot aanpassingen in beleid en zal tevens een financieel effect hebben op de begroting 2023. Besluitvorming over de Herijking minimabeleid vindt eind 2022 plaats. Onderdeel van de Herijking minimabeleid is o.a. ook de aanpassing van de website van GR Sociaal. De financiële vertaling van de Herijking minimabeleid zal in de 1^e burap 2023 worden verwerkt;
- Gemeenten krijgen middelen om in 2023 opnieuw een energietoeslag van € 1.300 uit te keren aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Voor de Drechtsteden bedraagt dit € 21,3 mln. We zullen begin 2023 met een nieuw voorstel komen om de kaders opnieuw vast te stellen.

Ontwikkelen naar werk

De notitie Aanpak Statushouders Wet inburgering 2013 is door het Dagelijks Bestuur goedgekeurd en doorgeleid naar het Algemeen Bestuur van de GRS. Er wordt een besluit gevraagd om Impuls statushouders af te bouwen en de caseload Impuls statushouders over te brengen naar de reguliere dienstverlening. Bij een positief besluit wordt de begrotingswijziging verwerkt in de 1e burap 2023.

Zorgen voor ondersteuning

- Eind augustus 2022 heeft Stroomlijn de aanbesteding voor het collectieve vervoer afgerond. De nieuw geoffreerde tarieven 2023 zijn aanzienlijk hoger dan die van voorgaande jaren. Deze stijging komt boven op de (verwachte) NEA-indexering. In de primaire begroting 2023 GR Sociaal is nog geen rekening gehouden met deze ontwikkelingen. De verwachting voor 2023 is dat de lasten van de Drechtopper met circa € 1,3 mln. zullen stijgen. Bij de 1e bestuursrapportage 2023 wordt, voordat we extra geld ophalen bij gemeenten, eerst gekeken of de kostenstijging binnen de vastgestelde begroting kan worden opgevangen door te schuiven tussen de verschillende Wmo-voorzieningen.

Bedrijfsvoering

- De huidige cao loopt tot en met 31 december 2022. Gelet op de huidige ontwikkeling van de inflatie en de daardoor stijgende loon- en prijsontwikkeling is het onzeker welke cao afspraken worden gemaakt voor 2023 en verder. In de begroting 2023 is vooralsnog gerekend met een stijging van 2% voor de ontwikkeling van de loonkosten (cao en werkgeverspremies). De kans is groot dat de cao ontwikkeling leidt tot hogere loonkosten vanaf 2023;
- De energiekosten voor de huisvesting van de SDD zijn fors gestegen in de loop van 2022. De verwachting is dat deze kostenstijging zich doorzet in 2023 en dat dit een nadelig effect heeft op de begroting. Deze ontwikkeling is ook opgenomen in de risico's;
- De ontwikkeling en bouw van het Huis van de Stad beginnen concrete vormen aan te nemen. Voor deze ontwikkeling zijn vooralsnog geen middelen in de begroting opgenomen;

- In de ontwikkeling van o.a. de klantprocessen en informatievraagstukken zien we een toename in de vraag naar de inzet van informatievoorziening. Daarnaast geven de gemeenten in de zienswijzen op de P&C producten ook aan dat zij behoefte hebben aan informatie op lokaal niveau. Enerzijds heeft die vraag betrekking op de systemen, data en dashboards. Anderzijds heeft die vraag ook impact op de inzet van personeel en de investering in kennis op dit gebied. In de begroting 2023 is voor de ontwikkeling van informatievoorziening reeds een structureel budget van € 0,5 mln. opgenomen;
- Regionaal programma ICT Beweegt: het regionale programma omvat de implementatie van een nieuwe IT- werkplek ('Digitale werkruimte'), de implementatie van Microsoft 365 en de overgang van het Drechtsteden rekencentrum naar een rekencentrum van leverancier KPN voor de 10 organisaties die deze diensten afnemen van de Servicegemeente Dordrecht (SGD). De oorspronkelijke planning was het programma op 31 december 2022 af te ronden. De bijgestelde planning van het programma is nu afronding eind 2023. Het programma zorgt voor grote en ingrijpende wijzigingen voor de SDD en de andere klantenorganisaties van de SGD. ICT Beweegt leidt in 2023 voor extra eenmalige en structurele kosten. De hoogte deze extra kosten en verdeling ervan over de klantenorganisaties van de SGD is op het moment van schrijven nog niet vast te stellen. De regio wordt de SGD hierover separaat geïnformeerd, zodat in de volgende rapportage de (financiële) gevolgen worden opgenomen.

Bovenstaande ontwikkelingen worden, voor zover mogelijk, betrokken bij de uitgangspuntennotitie voor de begroting 2024 en bij de 1^e bestuursrapportage 2023 GR Sociaal.

Consequenties

- *Financiële consequenties*

De 2^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal leidt tot wijzigingen van de begroting en de gemeentelijke bijdragen.

- *Personele en organisatorische consequenties*

n.v.t.

- *Juridische consequenties*

n.v.t.

- *Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid*

n.v.t.

Fatale termijn

Vaststelling Algemeen Bestuur op 1 december 2022.

Advies en draagvlak

De 2^e bestuursrapportage is besproken in het Eigenarenoverleg en het ambtelijke Opdrachtgevend overleg (OGO).

Verdere procedure en uitvoering

Geen bijzonderheden.

Communicatie

n.v.t.

Bijlagen

- 2^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal (versie 17 november 2022);
- Ontwerpbesluit Algemeen Bestuur.